

LA ESQUELLA
DE LA
TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre, Espanya, 3 pessetas
Cuba - Puerto Rico, y Extranjer, 5

QUADROS ESTIVALS

La mitjdiada à la torre.

LO PRINCIPI DE AUTORITAT

Quan me van dir que 'l Sr. Sanz Escartín feya de sabi, no sé perque vaig posarme á tremolar.

Jo professo la máxima de que 'ls sabís, ó 'ls que de tals presumen, tenen lo seu puesto designat en las Academias, en los Ateneos, en las Escuelas.... Instalats en los governs civils regularment tota la sabiduria se 'ls reconcentra á la ma dreta, y com siga que 's troban empunyant una vara (la vara de l' autoritat) l' aixecan, la deixan caure.... y qui gema ja ha rebut.

Lo Sr. Sanz Escartín, autor de aquella alocució melosa, en la qual se presentava com un amic y com un germà de tots els barcelonins, va donarse á conèixer l' endemà mateix com una autoritat model, protectora decidida de metjes y apotecaris y sobre tot de la industria destiladora d' àrnica.

Los seus deixebles, ó sigan aquella caterva de individus ab cara de juheus de misteri del assotament van col·locar á una altura considerable la gloria del seu mestre. Y fins lo Doctor Robert, que tenia, segons asseguraran, passa de un centenar de Xanxas y Gutierrez preparats per ausiliar als héroes del garrot en la seva honrosa tasca de rompre caps y brassos, es de creure que 's diria:

—¿No treballa 'l governador per donar feyna als de la facultat? Donchs jo no puch olvidar-me de que soch metje. Allá ahont ell envihi als seus valents, hi anirán els meus.... ¡Y visca l' Autonomia!....

Dos días després, lo governador y l' alcalde se trobavan seguts, l' un al costat del altre, sota las voltas angustas del Saló de Cent.

Jo 'm figurava que com á dignes representants de un govern arxi-catòlich haurían comensat resant una part de de rosari pera la rápida y felis curació de las víctimas dels atropellos del carrer de Fernando y la Rambla del Mitj, qu' es lo menos que podían fer per ellas.

Donchs res de aixó.... Exerciren sí de sacerdots; pero de un' altra manera. A imitació dels capellans quan diuen l' ofici, de primer Mossén Sanz Escartín feu la gran incensada á Mossén Robert, y desseguida Mossén Robert torná la gran incensada á Mossén Sanz Escartín.

—Vosté es un alcalde admirable!....

—Vosté es un governador assombrós!....

Y l' incenser brandant, omplí de fum l' histórica Sala de tal manera que no 's veyá sí 'ls dos favorecuts ab lo mútuo obsequi, 's reyan l' un del altre ó tots dos plegats del públich.

Sols una cosa va xocar-me.

Y es que 'l sabi Sanz Escartín, després de la gran pallissa prodigada dos días avants als pacífichs transeunts, parlá encare de la cultura del poble barceloní, y reconegué qu' era major d' edat y estava en disposició de alcansar un grau extraordinari de descentralisació ó de autonomia pera regirse y governarse á sí mateix.

Lo discurs del governador en l' Ajuntament sigué en certa manera la segona edició de la seva alocució d' entrada.

Ara no falta sino que després del mimo cayga la garrotada, perque resulti enterament igual en tot.

M' hi jugaria doble contra senzill que 'l Sr. Sanz Escartín es un dels mes aprofitats deixebles de la Companyia de Jesús.

La seva conducta conjunt de paraulas doulas y de fets brutals autorisa á creure que s' ha amamentat á pits de un Loyola, y que tot lo que sab y tot lo que fa á n' ells ho deu excludivament.

Per aixó 'n Silvela que prenent al peu de la lletra aquell discurs del seu Ponci, havia de indignarse, 'l disculpa y 's mostra satisfet, que massa sab que per agafar peix s' han d' escar los palangres.

Per aixó també l' avi *Brusi* no ha pogut reprimir un moviment de goig al vevre 'ls atropellos de la policia.

Ab sols pensar que tenim un governador que pega, s' ha recordat de l' época dels moderats y li ha semblat treures mes de trenta anys de sobre.

Pegar de ferm, ha sigut sempre l' ideal del avi *Brusi*. No importa que entre 'ls atropellats s' hi contin molts ignocents: aixís l' autoritat alcansa encare major prestigi. El dia que á mes de pegar puga erigir la forca ab carácter permanent, com en temps del Conde d' Espanya, penjanthi cada día á la mitja dotzena de personas que primer li cayguin á las mans, l' avi *Brusi* estallarà de satisfacció. Llaboras quedarà en lo lloch degut el principi d' autoritat.

Per supuesto, que 'ls que no vulguin rebre, ja saben lo que han de fer: no moure's de casa.

Aixís ho fa D. Joan Mañé y Flaquer: á casa seva

sempre, ab los balcon tan-cats y 'l coll tapat ab quatre vols de mocador. A n' ell ray, no n' hi donarán pas may cap de garrotada.

Que ho fassa tothom aixís.

L' autoritat campan pels seus respectes.... y á tots els barcelonins se 'ls declara tísichs de Real ordre.

P. DEL G.

UN BARRET CÉLEBRE

ENTRE MODISTETAS

(D' ACTUALITAT)

—Tanta es la calor que fá, que sortint de treballá m' haig de treure la cotilla, la samarreta y l' ermilla perque no 'm puch aguantá.

—Donchs mira, aixó que m' [has dit] á mi may m' ha succehit y ho extranyo, en bona fé, perque jo no 'm toco ré hasta que me 'n vaig al lit.

J. VALLS CLUSAS.

GORREROS D' ISTIU

I

—Ja 'l tenim arreglat.... y á punt de tornar á rebre.

Després de sopar, marit y muller, que habitualment no 's miran may—

LO PRIMER BANY DEL MINISTRE

— ¡Dona gust aixó de que quan un entra al aygua lo saludin al canó!

portan trenta anys de matrimoni — se quedan una estona mirantse.

Ella romp el silenci.

— ¡Quina calor! ¿Veritat, Miquel?

— Prodigiosa, estupenda. Ara m' explico que per espantar als curts de gambals el clero inventés l' infern. ¡Ha de ser inaguantable alló!

— Ves, no diguis heretgias. ¿Sabs qué pensava ara?

— ¿Pensavas?... ¿Pero es cert que tú pensas?

— Mes que tú.

— A veure: aboca aquesta novetat extraordinaria.

— Podríam anar á fora sis ó vuyt dias.

— ¡Sis ó vuyt guardias civils que se t' emportin! ...

¡Per anar á fora estém, com hi ha mon!

— Si m deixessis explicar...

— No t cansis: la teva pretensió es inexplicable.

— ¿Per qué? ¿Pels diners que podria costarnos? T' adverteixo que no haurém de gastar res mes que 'l viatge.

El marit, home práctic per excelencia, s' asserena repentinament y adressa 'l cap.

— ¡El viatge y res mes? ¿Cóm t' ho combinas aixó?

— Son fabas contadas. Agafém el tren....

— Molt bé: ja está agafat.

— Ens encaminém á Vilamansa ...

— Perfectament: ja hi som.

— Ens presentém á casa de 'n Domingo....

— ¡No parlis mes!... Y 'ns hi quedém els sis ó vuyt dias que has dit. Quiteria, per aquesta vegada m dono, accepto 'l teu plan y quedo encantat de la teva inventiva. Demá mateix marxém.

La Quiteria corra á arreglar la maleta y en Miquel, práctic com de costum, la deixa fer y continúa fumant el seu cigarro.

II

Mentres lo matrimoni barce'onf ultima 'ls preparatius de la excursió, aixequém lo vol ab el pense-

ment y transportemnos á Vilamansa, que, com se veurá, dista molt de ser tan mansa com sembla.

En Domingo y la seva dona acaban de sopar. Ella 's mira á n' ell y ell se mira á n' ella. Es la seva costum habitual—van casarse per la darrera Pasqua.

Qui romp el silenci es ell.

— ¿Veritat, Marieta, que fa calor?

— Una mica massa. ¿Per qué ho dius aixó?

— Perque ara m venia una idea. ¿Sabs qué podríam fer?

— ¿Qué sab una!

— Anar á passar sis ó vuyt dias á Barcelona.

— ¡Fuig! ¿Qu' estás borrango? ¿Després de la pedregada?... ¿Després d' haverseus omplert las viñas de fioxera?... No estém per gastos, Domingo.

— ¿Gastos? No 'n tindrém sino un: el del viatge.

— ¿Cóm ho farém?

— De la manera mes senzilla. Pujém al carril.

— Bueno: ja hi hem pujat.

— Ens arribém á Barcelona.

— Figúrat que ja hi som.

— Ens plantém á casa de 'n Miquel....

— Noy, tens molta rahó. Y á casa de 'n Miquel passém alegrement sis ó vuyt dias sense costarnos un xavo.... ¡Bona idea!

— ¿Aprobas el plan?

— De cap á peus. Vuyt dias de bona vida ¿quí no se 'ls dona d' aquesta manera?...

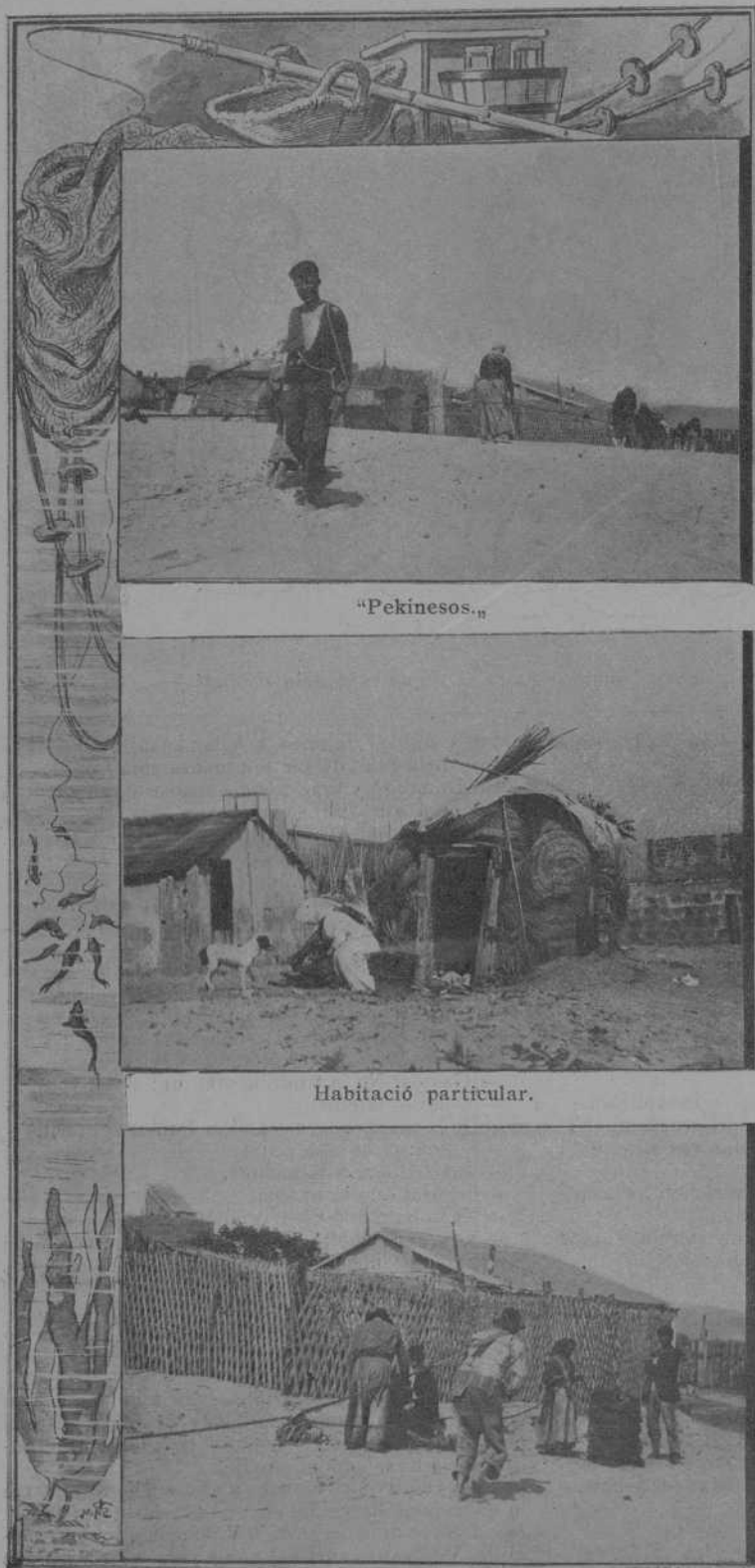
— Donchs demá marxém.

En Domingo y la Marieta s' alsan de taula á un mateix temps y entre riallas y posturas—últims resplandors de la lluna de mel—arreglan en un santiamen lo farsell del equipatge.

Y heus aquí que l' endemá á primera hora, mentres lo matrimoni barcelonf surt de la ciutat per anar á passar vuyt dias de gorra á Vilamansa, lo matrimoni de Vilamansa surt del poble pera anar á xalarse gratuítament durant vuyt dias á Barcelona.

LA «CIUTAT DE PEKIN»

III

"Pekinesos."

Habitació particular.

L' hora de la feyna.

Lo tren que baixa xiula estrepitosament devorant la distancia. Lo tren que puja esbufega ab extremitats de gegant, á rahó de trenta kilòmetros per hora.

A las nou lo convoy que ha sortit de Barcelona s'atura á Masflorit. Y apenas la máquina s'acaba de parar, arriba per la part oposada lo tren que vé de Vilamansa.

—¡Cinco minutos!—cria 'l mosso de la estació. Es el temps que 's necessita perque un tren deixi 'l pas lliure al altre y 's puguin anyadir als convoys alguns vagons de carga que 'ls empleats tenen ja á punt als costats de la vía.

Molts passatgers baixan un moment per beure un tragué y estirar las camas.

En Miquel y la Quiteria saltan del vagó y senten que 'ls tocan. Son en Domingo y la Marieta que també acaban de baixar.

—¡Ay ay! ¿Vosaltres per aquí? ¿Ahónt anéu?

—Anavam á Barcelona.

—¿Y vosaltres?

—Pujavam á Vilamansa.—

Els dos matrimonis se quedan plantificats, contemplantse ab tota l'amargura del que veu derrumbarse en un moment lo castell de las sevas ilusions.

—¿Es dir que allà...?

—No hi trobaréu ningú.

—¿Y á casa vostra?

—Tot tancat.—

—¡Quín desencant! ¿Qué fer ara? ¿Ahónt se ficarán els uns y 'ls altres quan arribin á puesto?

—¡ Señores viajeros, al tren!—diu de repent el conductor corrent de l'un cap á l'altre de la vía.

Es precis pendre una resolució, y en Miquel, práctic com sempre, la pren en un tancar y obrir d'ulls.

—Dom els vostres bitllets, Domingo. Y ara té, aquí tens els nostres, y femnos cárrech de que no 'ns hem mogut de casa.—

Los uns pujan en el tren dels altres, comprenent la situació de cada hý y 'l xasco que se 'n haurían endut si per casualitat no arriban á trobarse á Masflorit.

Xiulan alegrement las

dugas locomotoras, y mentres la Maria y en Domingo se 'n entornan resignats á Vilamansa, en Miquel y la Quiteria trayent foch pels caixals, reprenen altre cop, lo camí de Barcelona.

A. MARCH.

¿PER QUÉ?

«Las cosas más variables son el curso de las aguas y el carácter de una mujer.»

«Pittaco.»

Per qué, dolsa aymia,
la nina més guapa,
de cutis finíssim,
de bella mirada,
de llabís de rosa,
de cara nevada,
que tant me volias,
que tant m' estimavas,
per qué no m' estimas?
per qué no m' vols ara?
Per qué l' amor tendre
que sempre 'm juravas
ab probas de afecte,
ab dolsas paraulas,
ja no me 'l professaa
y estimas á un altre?
Per qué ara t' estimas
á qui despreciavas?
Per qué ara desprecias
qui aymavas suara.
Per qué tant cambias?
Per qué 'ts tant variable?
Per tu amar un home
es cosa molt plana,
es cosa senzilla
y sense importancia:
tant prompte l' estimas
com altra vegada
me donas tendrivola
l' amor que 'm juravas.
Cambias y buscas,
y voltas y 't paras
y sempre, al fi, tornas
m' aymia, á estimarme.

Quan miro y observo
rahó tan extranya,
tan rara conducta
comparo ab las aygnas.
Que á gotas menudas
com boyra s' enlayran
als núvols que ab ellas
s' engrossan y aixamplan.
Del mar s' evaporan,
travessan los ayres
y en pluja abundosa
á terra devallan.
Per 'hont mansas corren,
relliscan, s' arrastran
y tornan llangeras
al punt qu' eran antes,
del mar altra volta
tenyintne las aygnas.
Per qué tant cambias?
Per qué 'ts tan variable?

JOSEPH PUIG Y ESTEVE.

ALREDEDORS DE BARCELONA

Una barraca modelo.

Construcció rústica.

Lo millor del barri.

MATRIMONI FI DE CICLE

Com a Espanya no passen certes coses que tenen una relació molt directa ab lo progrés dels temps, ens es forços, anarlas á buscar al extranger.

Dirigimnos, donchs, á New Jersey (Estats Units). Sense gastar un céntim en lo viatge, ni sufrir un sol moment de mareig durant la travessia, podrém presenciar un originalíssim *match* de bicicleta entre dos minyonas. Lo premi de la *course* era la mà de un jovincel (estil *floralesch*.)

En l'Edat mitja, eran los guerrers els que 's disputavan á cops de llansa 'l cor de las damas. Avuy son las noyas d'empresa, las que montadas en bicicletas, se disputan desesperadas la gloria y 'l profit de arribar primer á la meta matrimonial.

¡Bé van lluytar las dos campeonas! La vencedora va cubrir en quatre minuts y mitj la distancia de cinch kilòmetres qu'era la marcada. Y al terme va trobarhi al seu adorat torment que li allargá la mà, y va trobarhi ademés á un venerable pastor, que á la vegada que servi de jutje de camp, els uní incontinent en matrimoni.

Una multitud composta de alguns milers de personas, presenció plena de interés lo curiós espectacle.

*
*
*

Quan la núvia, ja casada, 's retirá á cambiar lo trajo de ciclista per un vestit una mica mes femení, 'l *reporter* de un gran diari del país s'aproximá al nuvi, cabentli la dita de sostenir ab ell la següent *interview*:

—Suposo —li digué— qu' estará molt satisfet del resultat del *match*?

—Pché.... No n'estich descontent del tot.... Y aixó es lo únich que, de moment puch manifestarli.

—Durant la *course*, per forsa devia estar molt emocionat.

—Emocionat, no senyor.... no es aquesta la paraula. Pre-
nia si un gran interés en los esforços que per guanyarse'la

ventatja feyan l'una y l'altra.... ¿Y no es veritat que han combatut com dos verdaderas professionals?

—Si, en efecte. Pero escolti: pera prestarse á un experiment semblant era menester qu'estigués algún tant desinteressat en la qüestió.... Inter nos: ¿no tenia preferencia per cap de las dos?

—Si, per cert: d'escoltar las inclinacions del meu cor, hauria preferit á Arabela.

—Y havent sigut Lucy la vencedora, aixó deu contrariarlo molt.

—No senyor, de cap manera. En previsió de lo que pogués succehir havia pres las mevas precaucions.

—Vaya!.... ¿Quinas precaucions si 's pot saber?

—Una combinació senzillíssima. Hábilmenc, sense roïdo, havia fet corre la veu de que Arabela era la meva predilecta.... Pero aixó no bastava, y al mateix temps donava á entendre que la forsa de Arabela en la bicicleta era molt superior á la de la seva rival.... que la lluyta entre las dos era impossible.... que no 'n tindria mes que per una boca-da.... ¿Me va entenent!

—Gens ni mica.

—Donchs ara veurá.... Succehi lo que havia de succehir. Se feren apostas: tothom posava per Arabela: era un furor: se la considerava com á favorita.... Y en aquesta situació ¿sab lo que vaig fer? Apostar una grossa suma per Lucy: quaranta contra un. Si guanyava Arabela tenia la dona que val tot l'or del mon: si Arabela perdía 'm quedava una fortuna.

—¡Molt ben combinat!

—¡Tant ben combinat—pero li demano que aixó no ho publiqui—que ja avants d'efectuarse la carrera tenia convingut ab Arabela arreplegar los quartos de las apostas, y anarlos á reventar alegrement ab ella!....

A. DEL F.

LA «CIUTAT DE PEKIN»

Vista general.

A LA LLAUNA

Captant l' aussili de Fauna
(y dels ripis com l' actual)
me proposava formal
un jorn fe una oda á la Llauna,
filosòfica y moral.

En favor meu, per fortuna
vaig trobá aquest argument:
«De Lluna á Llanna va una
sola lletra, y á la Lluna
bé n' hi han fetas més de cent.»

Pro si está de númen magre
¿quí la lira espolsa y polsa
y á la Llauna un cant consagra,
no sabent si cantá á l' agre
ó poematisá á la dolsa?...

Per fi 'm vareig decidí
y ara 'l dirho greu no 'm sab:
no més vaig poguer renní
set versos á qual més nyap,
perque no estava per fi
losofias lo meu cap.

Després vaig dirme: Potsé
seguint las tendencias novas
algun profit ne treuré...
Pro á la Llauna qué hi faré
que de bon gust dongui probas?...

Y després de molt rumiá
hi vareig fé un... bacallá,
que 'l rey Wamba si tornava
se n' hauria de llepá
els bigotis (si 'n portava).

PEP LLAUNÉ.

LLIBRES

TRADICIONES Y LEYENDAS ESPAÑOLAS por Luciano García del Real.

Acaba de veure la llum lo quint tomo d' aquesta bonica colecció, que ab tanta consciencia y bon gust publica l' infatigable editor Sr. Tasso.

Lo volúm, no menos interessant que 'ls quatre anteriors, conté 'ls traballs següents: *El gran duque de Alba, La vida de Padilla, La leyenda de fray Luis de Granada, En busca de un político insigne, Dos lirios, Genio y puños ó nuestra tradición en Inglaterra, La diplomacia viril, Francisco de Vinuesa, Una dama y un ingenio, Algunos tipos tradicionales, La payesa del Montseny y dugas Tradiciones familiares tituladas La madrequita y La mejor carrera.*

En totas aquestas produccions mostra lo Sr. García del Real sas brillants condicions d' escriptor, al mateix temps que una laboriositat y un talent investigador que donan á sas págines un notable sabor de novetat y un relleu extraordinari.

Al final del volúm hi ha un breu y sustanciós *apéndice*, en el qual, *con el debido respeto*—com diu l' autor ab molta gracia—s dona una monumental fregada d' orelles al *Diari de Barcelona* y 's fan algunas observacions sobre la critica en la premsa, qu' encare que dirigíds especialment al *Bruel*, podrian també recullir las alguns altres periódichs de la localitat, dignes companya, baix aquest aspecte, del sarandajat *abuelito*.

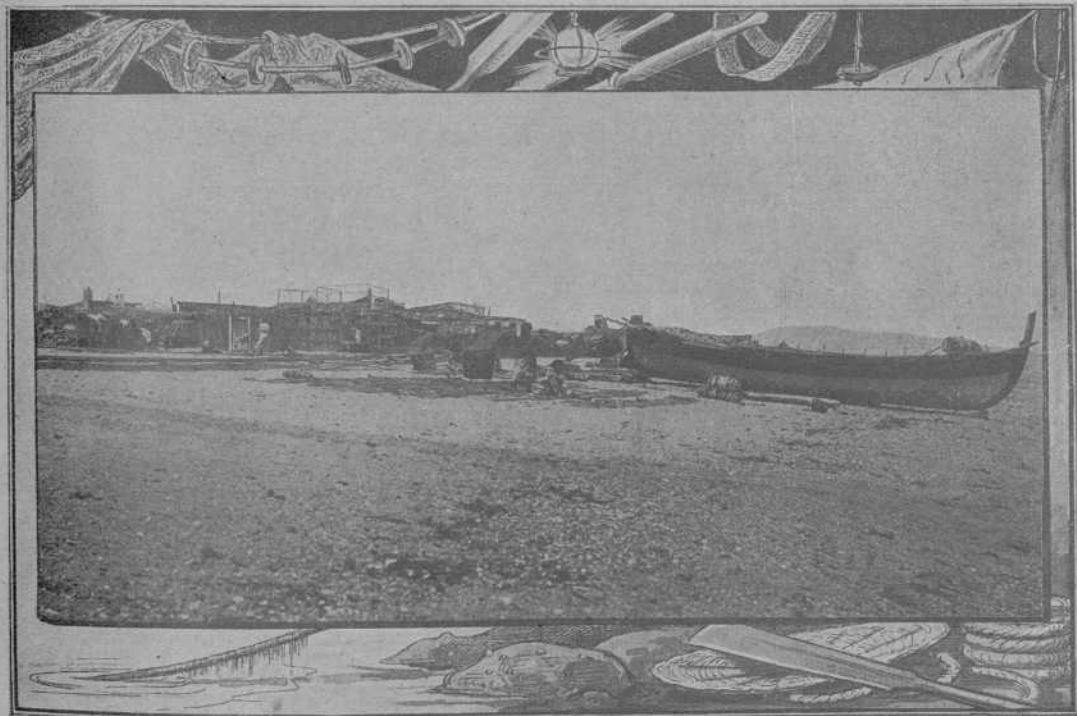
DE TAL SIEMBRA TAL COSECHA, por Angeles López de Ayala.

Còmedia original en tres actes y en vers, estrenada ab brillant éxit al *Teatro del Circo* 'l dia 14 del passat Maig.

DE LA TERRA AL SOL, per Narcís Campmany y Joan Mas y Casas.

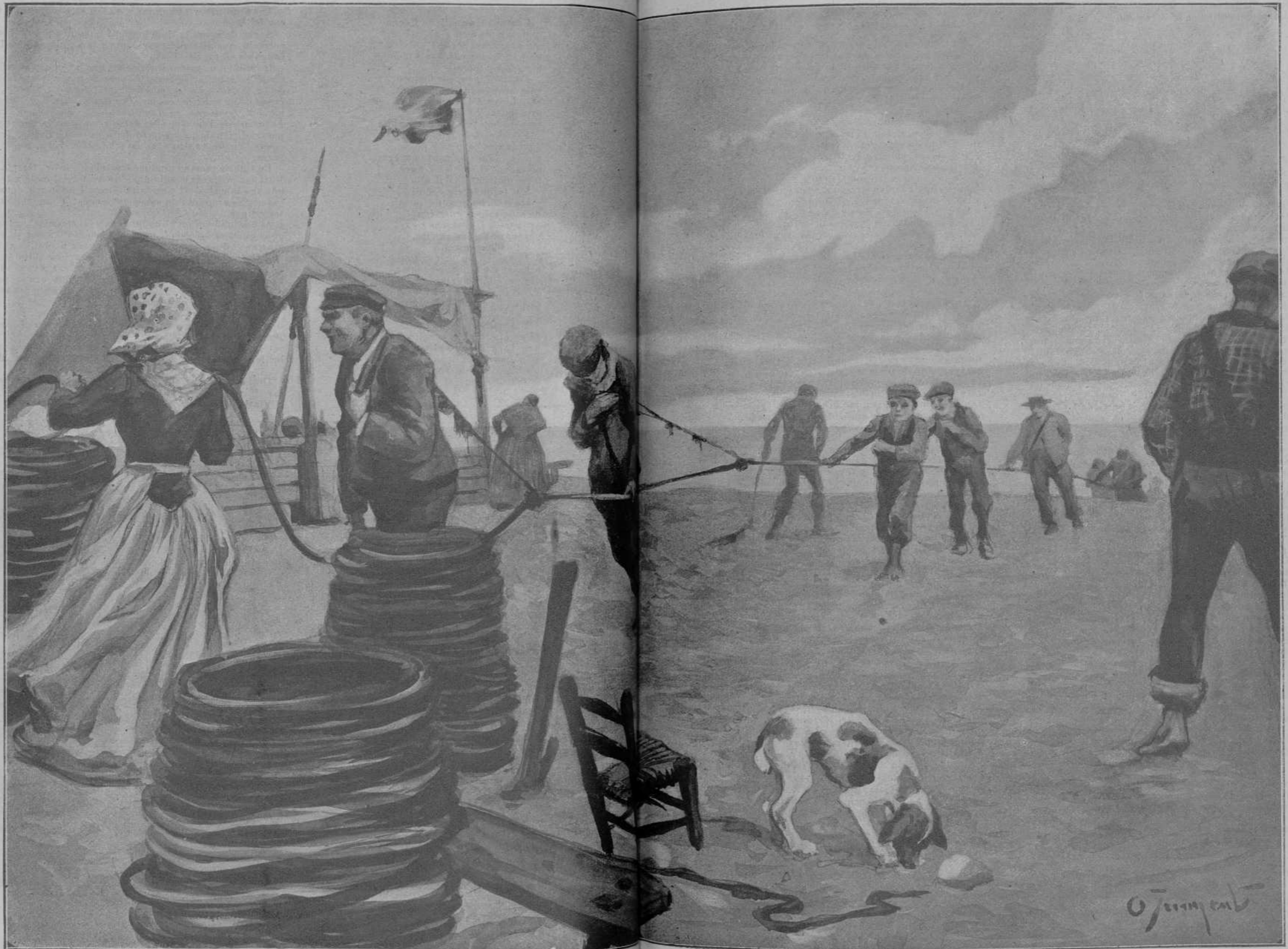
Viatje fantástich en tres actes, música del mestre Ma-

ALREDEDORS DE BARCELONA

Varadero de las barcas.

L' «ART» A LA LATJA (per O. JUNYENT)

Los que tiran

ment, estrenat al Tivoli l'any 1879 y popularíssim avuy en tot Catalunya.

La nova edició que acaba de publicarse forma part de la biblioteca del periòdich *L'Atlàntida*.

X. X. X.

Como decíamos ayer, l'activitat teatral continúa morta. NOVEDATS ha donat algunes funcions d'òpera italiana ab una companyia molt acceptable dirigida pel mestre Mazzi.

El TIVOLI, que anunciava ja la última senmana, ha estat rat la temporada una senmana més en vista de que 'l públich segueix encare ananthi.

La companyia cómic-lírica de Rafel Bolomar ha comensat la campanya al NOU RETIRO, posant en escena las mes populars sarsueletas del género xich.

Lo JARDÍ ESPANYOL com sempre, animat y variant lo programa ab freqüencia.

Al LÍRICH l'estreno de *El cura Lagartijo*, del picador *Memento*, acabá d'una manera trágica. A la mitat de la representació de l'obreta, quan més entusiasmat estava l'auditori ab lo treball del popular picador, autor y actor á la vegada, cau lo teló. Torna á alzar-se al moment, pero en *Memento* que ha dirigit la paraula al públich lamentant-se de la mala passada que acaban de jugarli, ja no fa res més de ho y al poch rato es víctima d'un atach epilèptich que obliga á suspendre definitivament l'espectacle.

Sembla que l'aixerit picador está ja restablert y tracta de pendre la revenja, posant altre cop en escena la seva nova producció.

Apuntadas en aquest vistasso las *novedats* que 'ls teatros han ofert durant la senmana, parlarem del únich que mereix els honors d'una mica de revista. Ens referim al GRAN VIA, ahont *per fi* divendres s'estrená la opereta italiana *La fillia de Mustafá*.

Si 'ls que de debó confían en la regeneració d'Espanya haguessin sigut aquell dia al teatro, no sé lo que haurian pensat.

¡Quánta generació y quina impaciencia per veure comensar l'anunciada obral Y tot ¿per qué? Perque *La fillia de Mustafá* venia precedida de certa fama y 'l públich se prometia un conjunt d'escenas escabrosas, pero d'una escabrositat molt accentuada.

¡Bonich xasco van en lursen! La opereta del mestre Edelmanu no es un modelo de costums, ni 's pot recomenar á las senyoretas que acaban de fer la primera comunió; pero no arriba, baix aquest aspecte, al nivell de *La bella profumiera*.

L'assumpto fins peca d'ignocent, y preseindint de certs detalls, mes que una opereta picaresca, sembla un quento infantil.

¿Careix, no obstant, d'interés? No: 'l primer acte es un modelo d'exposicions y un ramellet d'escenas pintorescas. La presentació de la companyia d'acrobatas ambulants no pot ser mes graciosa. Veritat es qu'en Gravina hi posa tot el pes del seu talent, que no es poch, y 'l quadro 's presenta ben preparat.

La música de l'obra es en general agradable y las decoracions bastant regularetas.

La companyia treballa ab gust y bona voluntat, distingintse especialment la Sra. Morosini, lo citat Gravina—verdader héroe de la festa—lo senyor Millard y altres.

Per lo demés, permétnim que acabi la meua impressió ab un senzill redolí:

La fillia de Mustafá
de tots modos marxard.

N. N. N.

LA GENT NOVA

FILÍPICA

Fa temps que vull parlarne d'aquets joves, d'aquets joves més nous, dels qu'avuy privan. Fa molt temps que vull dir lo que d'ells penso, y ho faré sens embuts, com ara ells parlan.

Aixi com al meu temps los qu'escribiam, cantávam tota l'Humor sens recordarnos del nostre yo per res, ni del nirvana, ni del negre *Infinít*, ni d'estats *psíquichs*... (que si ho haguessim sabut... ¡no us dich la greasca que tots hi hauriam fet!), avuy els joves s'han tornat *egotistas*, molt *seriososos* y están *aclaparats*.

El goig de viure bé prou que 'l senten ells, ¡oh, prou que 'l senten! però 'l senten mirantse desde dintre... mirantse 'l fons de l'*ánima cobarda*. Oñian la societat... perque es dolenta; perque 'ls *falsos hi medran*, perque 'ls *pillós*... ¡vaja, tot aixó nou, tan nou de trínca, que á la *gent reposada* ens esparvera, perque 's veu que vindrá la *derrumbossia* si aquets radicalismes no s'atajan.

Aquells xicots d'avans que fayan versos no 's deyan literats, com se titulan avuy els que fan *rombós*, *calaixera*s y altres mobles numérichs y xaradas.

Aquellas *guerrorescas* tan heróicas, descripcions de castells, ponts llevadissos, patadas, cops de puny... y altres excessos; la juvenut d'avuy ho ha deixat corre. ¿Y aquells *incomprensibles* estrambótichs, tan poétichs y vulgars, tan floraliscos?

¿Y aquells *nocturns* y aquellas *serenatas*, y aquells comtes farrenys y aquellas *ninas* de cabellera d'or y d'ulls blavosos, (avans els tons *blavenchs* no s'estilavan) que 'ns feyan *polsá l'arpa* y *diishi cosas* que s'enténian més... y feyan riure?... Precissament per xó diu que ho detestan.

¡Avuy ja no hi há res, res que 'ns alegrí! Se *coll-torçan* las flors, las aigües *ploran*; els nostres esperits sempre divagan; tot es negre ó esfumit, grisós ó *mats*; els aucells *arrupits* cantan sos himnes; sols el *baf de la mort* tot ho *embolealla*... Y tot es *semaolent*, *lhumós* ó *vago*, y tot son versos llarchs ab versos coixos; consonants y assonants fent aquellarres y festas infernals ab las *ideias*. Misteris, solituts, desmayes, nenúfars, lliris blancs, xipiers tristos, crisantemas, ánimas, fochs-follets y morts que parlan... y tot es *macbradich* y *nekromántich*.

¡Oh, joves! Ara aneu á la vanguardia y escribiu dramas reals prenyats d'idees, y dramas cerebrals que trencan motllos... y el cap del ignocent que se 'l escolta. Mes jo avants d'empassar-me vostras *latas* prefereixo llegir la *Santa Biblia* ó *Els últims espatechs de Rocamboles*, ó anar á un circo á veure *tamborellas* ó d'un *café-concert* las *pantomimas*.

Per acabar deixeu que us repeteixi lo que va dir, fa sigles, Epicuro: «Joves que sens motiu canteu las penas, arribaréu á vells y fareu riure.»

Aquesta es la *filípica* d'un *gueto* que á mi 'm va dirigir fa tres senmanas, y que publico avuy perque contesti, si ho creu digne d'aixó, la *gent nueva*.

ROSSENDÓ PONS.

LA «CIUTAT DE PEKIN»—ALREDEDORS DE BARCELONA

Esquellots

Lo Doctor Robert en us de la llicència que li ha concedit l'Ajuntament se 'n ha anat á Camprodón á passar com cada any una temporada.

Es inútil recordar qu' en aquella vila pirenaica reina una temperatura deliciosa.

Apúntis'ho en Romero Robledo, perque aixó sols indica que tots els atachs que ha dirigit al arcalde de Barcelona, 'l Doctor Robert se 'ls pren á la fresca.

¡Espanya! ¡Hermosa Espanya! ¡Divina Espanya!... ¿Quín altre país com tú?

A Sevilla acaba de celebrarse una corrida de toros dedicada á la famosa Verge de la Macarena, y un dels toreros, l' Algabeño, treballá ab tanta devoció, que va tenir una *cogida*... ¡Quína fortunat!...

Y que si 'l malehit toro apreta una mica mes l' envía al cel ab el traje de llums, á gosar de l' eterna somrisa de la Macarena.

¿Qué sabía 'l Pare Claret quan va escriure «*El camino más corto y seguro para ir al Cielo.*»

Un nou barco ha vingut á Barcelona á fer acte de presencia, demostrant qu' encare 'ns queda marina de... guerra.

Es el *Marqués de la Ensenada*.

Cóm se guanyan el pa.

Un gueto decrepít, atacat d' ataxia y que casi no camina.

Posseheix per consegüent totes las qualitats indispensables pera fer un gran paper dintre del nostre port.

Sino com á barco de guerra, com á criadero de musclos.

No puch menos que aplaudir lo propòsit de celebrar durant la pròxima primavera una Exposició titulada «Barcelona durant lo sigle XIX.»

Pot ser, realment, un espectacle curiosíssim, la representació minuciosa de tot lo que s' ha realiat á Barcelona durant lo sigle pròxim á extingirse.

Pero que 'm perdonin els senyors artistas y altrás personas intelijents que componen las distintas comissions: al donar compte de la seva pensada han suferit algunas omisiones lamentables.

Está bé que 's proposin presentar tot lo referent á la producció artística en los diversos rams. Está bé que 's recordin dels cotxes y vehiculs que s' ha usat durant lo sigle XIX, aixís com dels diversos aparatos de iluminació que s' han empleat, que no en va se 'n diu de aquest el sigle de las llums. Está bé que no s' olvidi la vinguda de Carlos IV en 1802; las festas del Beato Oriol en 1807; la vinguda de Fernando VII en 1827 y la de Isabel II en 1860, aixís com la de D. Amadeo de Saboya en 1871.

¿Pero son aquests per ventura els únichs fets interressants y pintorescos?

Jo, per la meva part n' heuria proposat un que fá la pols á tots els altres. Vegin los senyors de la comissió si 'ls fa pesa, y en cas afirmatiu adoptinlo, en la seguretad de que no 'ls han de faltar molts elements que 'ls secundin.

ENTRETENIMENTS D' UN AROALDE EN VAGA

Fent comedia ¡sempre comedia!

CONSECUENCIAS DE LA CALOR

Els tenorios de 'n Vilaseca.

Se tracta de una reproducció exacta de la crema dels convents del any 35.

¿Veritat que seria 'l número hù del programa de la Exposició?

Ara 'ls de Madrid se giran airats contra l' Ajuntament de Palma. ¿Y saben per qué?

Perque, ab molt acert, al nomenar secretari, exigeix que aquest tinga coneixement de la llengua mallorquina.

Y 'ls de Madrid donan lo crit de alarma, dihent que aixó es un acte de *separatisme*.

Sempre lo mateix: per ells no hi ha *separatisme* pitjor que 'l *separarlos* de la cassola.

La *Renaixensa* al Doctor Robert:

«¿Qué li han dat á la Casa Gran, que tant li costa de sortirne?»

¿Volen que 'ls diga una cosa?

L' arcalde 'm fa l' efecte de un tros de ferro, entre l' enclusa y 'l martell. L' enclusa, la *Renaixensa*; el martell, en Romero Robledo.

Patím! Patum!

INTERINITAT

—Quinas ordres dona, senyor Martinez?
 —Cap: com soch alcalde *interino, interinament* fassin lo que vulguin.

Los germans Rothschild de Francfort varen rebre l'altre dia una carta deliciosa. La firmava un minyó de uns setze anys d'edat y ab una bona fe encantadora, 'ls venia á dir lo següent:

«En l'actualitat estich fent l'aprenentatge de boter; pero trobo que aquest ofici es molt pesat y no ofereix cap porvenir, motiu pel qual he pres la resolució de canviar-lo per un altre. Y 'ls haig de dir que sento per ell las mes irresistibles inclinacions.

»Dispénsinme, donchs, la bondat de respondrem á la major brevetat possible, ab quinas condicions m'admetrían vostés com aprenent de millionari.»

Crech que 'ls germans Rothschild, al llegir aquesta carta 's farian un panxó de riure, sentint una de las pocas alegrías sanas y sinceras que 'ls es dable experimentar als millionaris.

Si suan, si 's derreteixen, si 's están torrant jo 'ls proporcionaré un medi molt senzill de consolar-se.

No tenen mes que pensar ab els sevillans.

En l'hermosa ciutat del Guadalquivir lo termómetro ha arribat á marcar 56 graus. L'asfalt de las aceras s'ha estovat fins al extrém de quedarhi marcadas las petjas dels transeunts.

Aixó es calor... un calor exagerat... un calor andalús.

Pensant ab ell la temperatura barcelonina fa l'efecte deliciós de una dutxa freda.

Lo que pensa en Dato, segons un corresponsal telegráfic:

«De lo que me ha dicho el ministro he deducido que se halla resuelto á castigar con mano fuerte todas las manifestaciones regionalistas que se intente celebrar.»

L'altre dia, en la sessió pública del Ajuntament, quan el Doctor Robert deya qu'ell era regionalista, tenia una por de que 'l Sr. Sanz Escartín, que seya al seu costat li clavés un cop de vara!

Peró per lo vist aixó de la *mano fuerte* no va pels alcaldes de Real Ordre, sino pels infelissos transeunts qu'en determinats dias cometen l'acte regionalista de sortir á passejar per la Rambla ó pel carrer de Fernando.

Los *Antichs Guerrers*, fidels *conservadors*... del poch bon humor qu'encare queda á Barcelona, van inaugurar l'últim dissapte en son local (Lladó, 4, primer), una *Exposició humorística*, de la qual bastará dir qu'es digna de la reputació que en aquest género te conquistada la popular societat.

Per lo que pugui convenirlos y per encárrech del seu president, els participo que la *Exposició* pot veurers de 9 á 11 de la nit tots los dilluns, dimecres, dijous y disptes laborables.

La companyia del ferrocarril de Madrid-Zaragossa-Alicant s'ha proposat, per lo que 's veu, fer tornar tarumba al públich, y acabarà per sortir-se ab la séva.

Temps enrera haguérem de ternos eco de la absurda disposició de la Empresa, en virtud de la qual, á uns viatjers que havent pres bitllet d'*ida y vuelta* pera una estació de la costa no van ferse retrénder lo taló á la tornada, se 'ls exigí altre cop l'import del viatge, y per havershi negat foren detinguts y portats al Govern civil.

Sigui que l'escándol que ab motiu d'aquell fet se promogué convencés á la Companyia de la falsa posició en que 's colocava, sigui lo que 's vulgui, lo cas es que l'ordre, origen del conflicte, 's revocá y avuy, per lo menos en la línea del litoral, los viatjers van y venen ab lo bitllet d'*ida y vuelta*, sense necessitat de retrénder res ni de pagar dos cops.

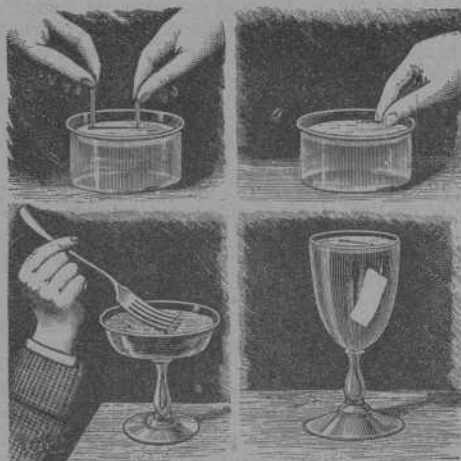
¡ALS TOROS!

—Devéu tenir molta sed que portéu tantas gasseosas.
 —¡Fuig, home! si no més las portém per tirarlas pel cap dels toreros.

DISTRACCIONS CASULANAS

(De l'obra Tom-Tit. de la casa E. Capdeville.)

BRÚJULA ECONÓMICA

S'agafa una agulla d'acer, s'imanta per medi d'un imán usual, se la fa nedar per sobre l'aygua, y ja tenim en marxa la brújula.

Pero—dirá 'l lector—¿cóm ens ho arreglarém per conseguir que l'agulla suri?

Aquí està el bussilis. Los procediments pera alcansar aquest resultat son quatre (un per cada vinyeta de las que figuran en el present dibuix).

Primer: se la suspén per medi de dos fils, á manera de trapeci, y, procurant que sols se mulli de la cara inferior, se la abandona suaument.

Segón: se posa l'agulla á l'aygua per la part del cap y poch á poch, després d'un pacientíssim tanteig, qu' exigeig algunas tentativas, se la va ajeyent fins que se la veu nedar.

Tercer: l'operació qu' hem fet ab los dos fils, se practica en aquest cas per medi d'una forquilla.

Quart, y 'l mes fácil de tots: s'extén sobre l'aygua un paper de fumar; demunt d'ell s'hi coloca l'agulla; lo paper, impregnat d'humitat, acaba per entonzarse, y l'agulla queda nedant.

Pero últimament ens escriuhen del Vendrell participantos que la moda del *refrendo* y de las detencions s'ha introduhit ara en aquella línea, ab la circunstancia agravant, per lo que á la estació de Sant Vicents se refereix, que 'l sello de la *vuelta* no 'l posan en la oficina de la Companya, sinó en una *Casa de banys* situada *ja un quart d'horat* de l'estació del carril.

De modo que allí 'ls absurdos son dos: primer, exigir que 'l passatjer se molesti *refrendant* un bitllet que ja ha pagat; segon, ferli fer tontament mitj' hora de camí, desde la estació á la Casa de banys y de la Casa de banys á l'estació, so pena de ser detingut y entregat á la forsa armada.

Si ab aquesta *martingala* hi ha qui 's proposa favorir lo negoci del balneari, fóra bo que s'avisés previament al públich y aixís aquest sabria que no 's pot tornar á pujar al carril sense haver pres un bany.

Y tant si es aixó com nó, lo gerent de la Companya faria santament enterantse del intringulis y posant en clar d'ahont han sortit disposicions tan estranyas y ridiculas, planter de conflictes y qüestions que á la empresa més que á ningú convé evitar.

Un xiste d'istfu.

Un senyor d'edat, dirigintse á una senyora amiga, la filla de la qual li sembla trobarse en una situació interessant.

—Me semblava que la seva filla no portava mes que un mes ó cinch senmanas de matrimoni.

—Es veritat: cinch senmanas justas; pero ab aquestas calors tot s'adelanta.

XARADA

Una nota es la *segona* de la escala musical; parentia *tercera-quarta* y una *prima* lo total.

SISKET FARRÉ.

ANAGRAMA

Vareig fer un gran passeig ahir per la capital, y com era llarch el tot, vaig reposá una total.

LL. RAPART MARI.

TRENCA-CLOSCAS

PETRA GALÍ MALET
CARDÓ

Formar ab aquestas lletres lo títol de una comedia catalana.

UN CATALÁ.

TERS DE SILABAS

.....
.....
.....

Sustituir los punts per lletres que llegidas horisontal y verticalment donguin: Primera: ratlla; producte antillá.—Segona: pesca salada.—Tercera: alhaja.

TAP DE SURO VILAFRANQUÍ.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1 2 3 4 5—Nom d'home.
5 2 1 2—Centre recreatiu.
3 4 5—Part del cos.
1 4—Nota musical.
4—Vocal.

VIOLÍ.

GEROGLIFICH

I

A

PEPET PANXETA.

Antoni López, editor. Rambla del Mitj, 20

A. López Robert, impresor, Asalto, 63.—Barcelona.

ANTONI LOPEZ, Editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2.

Album de fotografías inéditas de la famosa montaña Catalana, con un resumen histórico y algunos itinerarios útiles al excursionista.

Encuadernación á la inglesa con planchas en negro y metal.

Precio 2 pesetas.

	Ptas.		Ptas.
El pendón de Santa Eulalia ó los fueros de Cataluña. Novela histórica, original de D. Manuel Angelón. 1 tomo en 4. ^o	14'00	Prisiones de Europa. Obra escrita en vista de documentos y datos fidedignos por una sociedad literaria. La obra consta de 2 tomos, tamaño 4. ^o , adornada con 61 láminas. Precio de los dos tomos.	37'50
Crímenes célebres españoles. Un tomo casi fólculo de 800 páginas.	12'50	El Alojado. Novela original de D. Manuel Angelón, ilustrada por E. Planas. Un tomo.	9'50
Jornadas de gloria, ó los españoles en Africa, por D. Víctor Balaguer, ilustrada por el malogrado artista catalán Eusebio Planas. 1 tomo.	15'00	El tanto por ciento, novela escrita sobre el argumento de la comedia de Ayala, por D. Antonio Altadill. Un t. en 4. ^o	10'00
Los misterios del pueblo español, por D. Manuel Angelón. Forma la obra 3 tomos casi fólculo, con 40 láminas grabadas al acero.	35,00	Una víctima. Memorias de un presidiario político (1857) por Alberto Cutumbri. Un tomo en 4. ^o	10'50
Memorias de un Notario, ó la expiación de tres generaciones. Obra escrita en francés por Mr. de Pont-Martin, vertida al español por J. Belza. Edición ilustrada con 16 láminas. 1 tomo en 4. ^o	6'00	Rigoletto. Novela basada en el drama de Víctor Hugo, por Manuel Angelón. Un tomo en 4. ^o	10'50
¡¡Atrás el extranjero!!! Novela histórica de la guerra de la independencia, original de D. Manuel Angelón. Un voluminoso tomo en 4. ^o ilustrado por Eusebio Planas y Urrabieta	17'50	Fausto. Poema de Goethe, traducido por Francisco Pelayo Briz. Obra ilustrada por Eusebio Planas. Un tomo 4. ^o	8'00
El trapero de Madrid, novela escrita sobre el drama de su mismo título, por D. Antonio Altadill. 1 tomo en 4. ^o	7'00	El mundo riendo, por Roberto Robert, ilustrada con 200 grabados debidos al lápiz de Tomás Padró. Un tomo.	12'50
Isabel II, Historia de la Reina de España, por D. Manuel Angelón. 1 tomo en 4. ^o	15'00	La ambición de la mujer. Novela original de Antonio Altadill, ilustrada por E. Planas. Un tomo en 4. ^o	3'50
La dama de las perlas, por A. Dumas (hijo). Un tomo en 4. ^o ilustrado.	7'00	La Conciencia. Novela original de Antonio Altadill, ilustrada por Tomás Padró. Un tomo.	3'50
Memorias de un liberal, Fernando el deseado, por Diego López Montenegro y D. Víctor Balaguer. 1 tomo en 4. ^o ilustrado por Eusebio Planas.	12'50	El carnaval de Barcelona. Reseña de esta bulluciosa temporada. Un tomo en 4. ^o ilustrado	3'00
Aurelio el fratricida, leyenda histórica original de F. Sawa, forma un tomo en 4. ^o ilustrado por Eusebio Planas.	2'50	Cabezas y calabazas. Retratos al pastel por Joaquín Ascensio Alcántara y Teodoro de Mena y con unos perfiles de Napus (J. L. Pellicer).	0'50
		Los hijos del trabajo por Antonio Altadill. Dos tomos 8. ^o .	13'00

MANUAL DEL DEPENDIENTE DE COMERCIO

Un tomo 8.º, Ptas. 1'50.

TRADICIONES Y LEYENDAS ESPAÑOLAS

EL GRAN DUQUE DE ALBA

POR Luciano García del Real

Un tomo 8.º, Ptas. 1

MARAVILLAS

NOVELA FUNAMBULESCA

POR ENRIQUE GOMEZ CARRILLO

Un tomo 8.º, Ptas. 2'50

COLECCION DIAMANTE (Edición LÓPEZ)

ULTIMO TOMO PUBLICADO

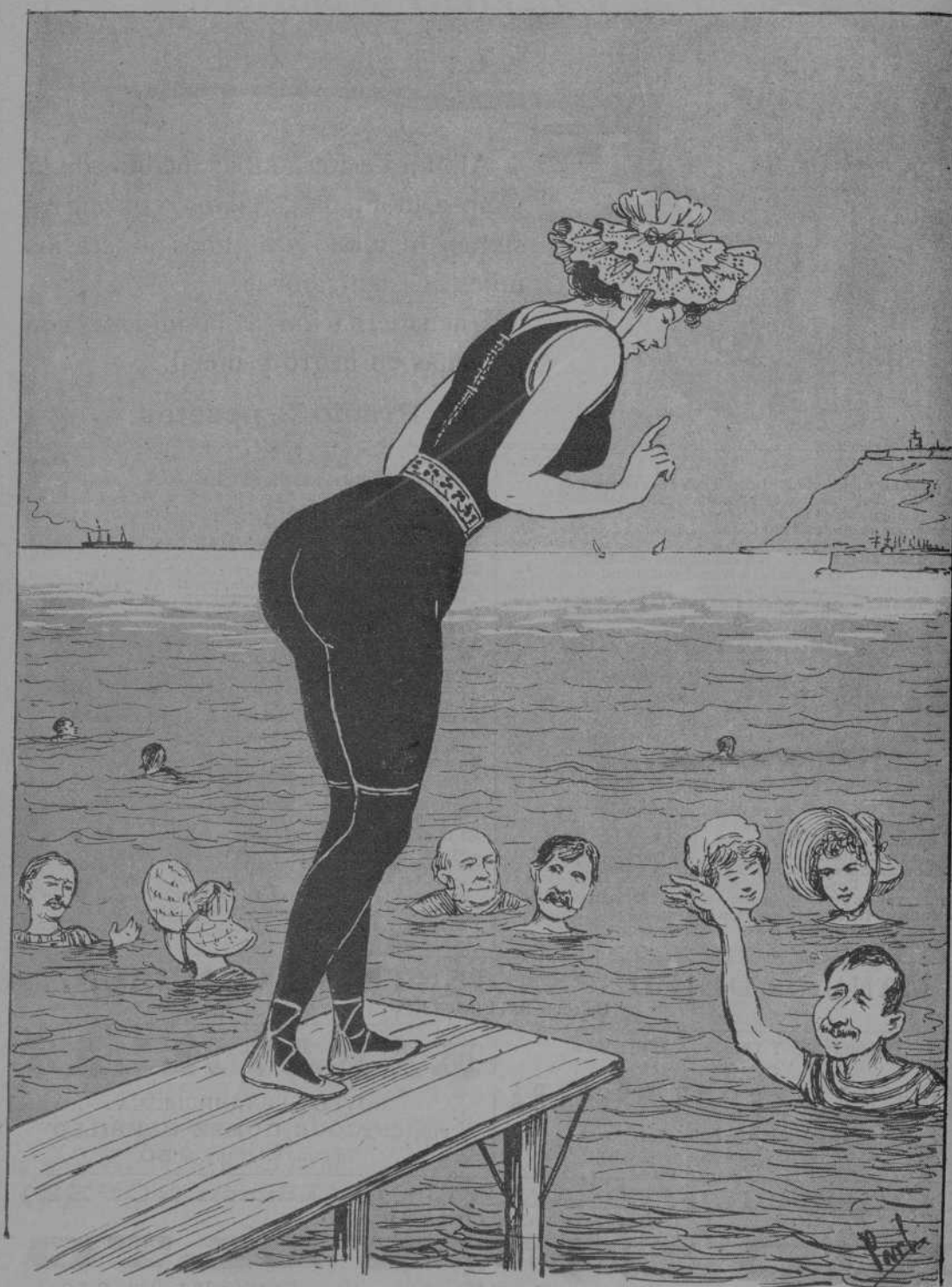
RIO REVUELTO

Por el malogrado **A. Peña y Goñi**

Un tomo 16.º, Ptas. 0'50

NOTA. — Tot hom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l'import en llibransas del Giro Mútuu ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios, no remetent además 1 ral pel certíficat. Als corresponsals de la casa, se 'ls otorgan rebaixas.

A PUNT DE LLENSARSE

—Tiris, senyora, tiris; no tingui por de res, que aquí l' aygua es molt tova.